

**Мета:** формування в учнів громадянської ідентичності, розуміння єдності й цілісності України, її багатонаціонального народу як національної ідеї розвитку вільної, незалежної, демократичної та заможної держави; виховання шанобливого ставлення до Героїв Небесної сотні, воїнів, загиблих у боротьбі за свободу та цілісність України

**Оформлення:** Стіна пам'яті Небесної сотні (Прапор України, надписи «Герої не вмирають», «Сам не знаю, де погину...», список прізвищ героїв з фото), на підлозі надпис із маленьких свічок «Героям слава», стіл, на столі вишитий рушник, ікона Божої матері, свічка, квіти з чорною стрічкою, мультимедійна презентація, проектор, комп'ютер, записи музики, відеоролики.

Вони співали “Ще не вмерла ...” і вмирали...

Земля тремтіла, під ногами ж твердь...

Їм янголи обличчя прикривали...

А ті під вибухи гранат ішли на смерть...

**Вчитель:** Історія будь-якого народу містить періоди, дати, які є вирішальними і доленосними в його житті. Ми повинні пам'ятати і не забувати героїчні сторінки, коли проливали кров патріоти. Адже хто не знає минулого, той не вартий майбутнього.

Україна не раз піднімалася з колін. Побита і ціла в ранах, та нездоланна для ворогів своїх, вона йшла ворогу під кулі, щоб захистити всіх своїх дітей. Терновим шляхом дійшла Україна до сьогоднішніх днів.

**Україна:** Сторіччями здригався мій народ

Від ярм, від зрад й кривавих заворушень,

І мову як духовний ополот

Втирали в бруд прямісінько у душах.

Шевченко вмер. І Лесі вже нема.

Є незалежність. Є уже свобода.

І все одно ще темно від примар.

І все одно щось гірко труїть воду

**Вчитель:** Здавалось все скінчилося, давно минуло і більш ніхто не пройде шляхом тих кривавих дій. Та не так здавалось, як вже сталося. Що робиться з тобою, чому ти плачеш, Україно?

**Україна:** В вогні та диму страдають мої міста. Мене понищено, спалено. А найбільше серце обливається кров'ю за сотні моїх дочок і синів, які загинули від куль власної влади. Ще болять і кровоточать рани, земля захлинається від крові та сліз матерів, сестер, побратимів.

«Небесна Сотня»... Юнаки, батьки

Їх імена мені ніколи не забути –

Вони ж за мене полягли,

Так як і ті, що захищали Крути.

Щемить у грудях, і душа болить

За долю мого рідного народу.

Але у серці іскра ще горить,  
І не втрачаю віру у свободу.

**Вчитель:** Ми щорічно вшановуємо пам'ять героїв України, ангелів Голодоморів, Битви під Крутами, Бабиного Яру... Тепер ми стали сучасниками ще однієї масової трагедії нашої країни. Покалічені людські тіла та серця, Михайлівський Собор, Майдан, залитий кров'ю, барикади, шини. Революція Гідності, хрещена водою і вогнем...

Листопад 2013 – лютий 2014 р. – «революція гідності». Ці події тривожать і не залишають байдужими жодного громадянина країни, і тому кожному з нас необхідно усвідомити за що боролися учасники Євромайдану і заради чого пожертвувала своїм життям «Небесна сотня».

**Під сумну мелодію заходять учні з лампадками і ставлять їх на східці, зупиняючись біля своїх стільців.**

**Ведуча перша:** Тим, хто в боротьбі за волю і кращу долю України не дожив до сьогоднішнього дня, спить у незнаних і безіменних могилах – присвячується!

**Ведуча друга:** Цвіту нашого народу, його славним синам і донькам, які у розквіті сил віддали свою молодість, і, найдорожче, життя – присвячується

**Вчитель:** 22 листопада 2013 року заява влади призупинити підготовку до підписання угоди про Євроінтеграцію сколихнула народ України. По містах почали збиратися студентські протестні акції.

**Учень:** Спoxмyрніла земля, коли звістка прийшла.  
Як із вибором нас обдурили:  
Знахабнілі чини, що свавіллям жили,  
Курс в ЄС на «тайожний» змінили.

Ми з протестом пішли, хто ж тоді, як не ми,  
Нас в столиці зібралось немало.  
І здригнувся Майдан, похитнувся весь клан,  
Революція слово сказала.

**Учениця:** Гей, розвивайся прапор свободи!  
Йди на майдани, вільний народі!  
Хай не злякають нас перешкоди,  
Тут ми підпишем власні угоди!  
В бій барабани!  
Всі на майдани!  
Люди Країни  
Правда за нами!!!

**Учень:** Влада, насилля і розкрадання,  
Має відчутти наше бажання Жити у мирі, без фальшування...  
Досить неправди! Досить страждання!  
Осінь не гріє руки та ноги, Гріють надії і діалоги.  
Зносити чинно мусим тривоги Й гордо стояти до ПЕРЕМОГИ!!!

В бій барабани! Всі на майдани! Люди Країни Правда за нами!!!

**Ведучий:** 30 листопада у Києві на Майдан вийшли сотні молодих студентів, які всіляко підкреслювали мирний характер своєї акції. Злочинна влада вчинила замах на мирний протест і на декларовані цими молодими людьми загальноєвропейські цінності. Десятки протестувальників були по звирячому побиті спецпідрозділами міліції і у важкому стані потрапили до лікарень, а доля багатьох з них невідома і до сьогодні.

**Ведуча:** Шоковані замахом на основоположні права і свободи людини та побиттям мирних студентів, сотні тисяч українців вийшли на Майдан Незалежності, вимагаючи покарання винних у побитті студентів та відставки злочинної влади.

**Ведучий:** Після двох місяців мирних протестів підтримка мітингувальників зростала. Замість того, щоб мирно врегулювати ситуацію, 18 лютого тодішня влада на чолі з президентом Януковичем віддала злочинний наказ застосувати зброю і зробити «зачистку» Майдану, застосовуючи водомети, бронетранспортери і вогнепальну зброю.

**Ведуча:** Постріл, другий, розірвалася тиша, і нестерпний біль...Кров, вогонь, стрілянина на ураження... Знову смерті, поранені, відірвані руки, проламані голови, вибиті очі, покалічені жінки, поранені священники.

**Пісня** Хмари зловісні нависли над нами,  
Сили ворожі нас довго гнітуть,  
Станьмо ж до бою усі з ворогами,  
Смерть або воля та згода нас ждуть!  
В лави ставаймо, стяг піднімаймо,  
Хай лине грізно могутній наш спів,  
Гордо і сміло за правее діло  
Вдаримо разом на всіх ворогів!

**Ведуча:** Справжні бої розгорталися в центрі Києва 18-20 лютого на вулицях Інститутській, Грушевського, на Європейській площі, Майдані, у Маріїнському парку! Навколо вибухи, стогін, горе. До нас прийшла війна.

**Ведучий:** Справжня кровопролитна війна. Нас намагалися винищити за бажання мати людську гідність і самим обирати своє життя. Настав той час, коли кожен українець мав зробити вибір: або ти станеш рабом, або будеш вільною людиною і житимеш у вільній державі.

**Пісня** Станьмо ж до бою, не згинуть ніколи  
Ті, що поляжуть за щастя людей,  
Ті, що життя віддадуть задля волі,  
Ті, що у тюрми підуть з-за ідей!  
Ми ж не злякаємось! Гордо і сміло  
Стяг піднесемо за правее діло,

Стяг боротьби за свободу народу,  
Щоб панували скрізь воля та згода!

**Ведуча:** На очах у всього світу влада розстрілювала свій народ. Майдан оточили з усіх боків, взяли у щільне кільце. Та люди не здавалися. Співали Гімн. Зі сцени лунали молитви, патріотичні пісні.

**Ведучий:** Проти мирних мітингувальників кинули Внутрішні війська, спецпідрозділ «Беркут», на дахах будинків розмістили снайперів, завозили проплачених «тітутшок». В один день тисячі мирних людей стали солдатами свого народу.

**Пісня** Помста усім ворогам-супостатам,  
Що закували народ в кайдани,  
Помста і смерть всім царям, плутократам,  
Нумо ж, до бою, всі праці сини!  
В лави ставаймо, стяг піднімаймо,  
Хай лине грізно могутній наш спів,  
Гордо і сміло за правес діло  
Вдаримо разом на всіх ворогів!

**Ведучий:** Вони йшли голіруч проти озброєних вишколених беркутівців. А у них під ногами зривалися світло-шумові гранати, довкола свистіли кулі. Бійці спецпідрозділу «Беркут» застосували спецзасоби, декого розстрілювали впритул, захоплювали і добивали поранених.

Чи знає мама, чи знає тато,  
Що син нівечить і б'є людей,  
Що він криваву несе зарплату, -  
Вона на гірких сльозах дітей.

У листопаді під самий ранок,  
Коли і місяць на небі спав,  
Напав на діток чийсь син чи тато  
І, наче, нелюд їх побивав.

А вдома мати, а вдома мати  
Чекає сина, бо він - герой.  
Від зла він має всіх захищати,  
Не знає мати, що син лл'є кров.

**1 Ведуча:** На що мітингувальники «відповіли» камінням, бруківкою, яку розбирали прямо з-під ніг, петардами, та «коктейлями Молотова». Із засобів оборони у мітингувальників були тільки саморобні дерев'яні щити, дерев'яні палиці, барикади, створені з підручних матеріалів та палаючі автомобільні шини і їдкий дим, що густою хмарою оповив серце України – Київ..

*Демонстрація фільму «Революція гідності».*

**Учень:** Палає Київ у вогні,  
горять сталеві БТри  
там на межі-передовій,  
народ боронять волонтери.  
Палають шини і серця,  
ніхто не хоче помирати,  
Перед екраном матері  
і там, і там їхні солдати..

***Пісня «Горіла шина»***

**Ведуча:** Тисячі поранених і майже 100 людей було вбито снайперами та бійцями спецпідрозділів міліції. Серед них – науковці, викладачі, студенти, вчителі, художники, архітектори, театральні режисери, громадські активісти. Кров цих людей стала вироком для злочинної диктатури. Ця «Небесна Сотня» своїм життям викупили свободу для мільйонів українців і дає шанс збудувати нову демократичну правову державу.

**Ведучий:** Безсмертні душі вбитих і закатованих відійшли у небеса, але вони вічно житимуть в народній пам'яті, бо «Герої не вмирають!»

**Учениця :** ...і мовчки сотня непокорених героїв

відходила у чисті небеса,  
і погляди знесилених мільйонів  
дивились вслід братам, батькам, синам;  
Вони загинули за нас весною  
Віддали все що було в їхньому житті  
І ринули у небо сотнею святою  
Боронити звідти нас від ворогів  
З очей мільйонів – сльози потекли;  
Серця мільйонів – болем умивались....  
Серця ж Героїв битись не могли,  
І очі їхні вже не відкривались.  
А сотню вже зустріли небеса..  
Летіли легко, хоч Майдан ридав...  
І з кров'ю перемішана сльоза....  
А батько сина ще не відпускав..  
Й заплакав Бог, побачивши загін:  
Спереду – сотник ,молодий,вродливий  
І юний хлопчик в касці голубій,  
І вчитель літній-сивий-сивий..  
І рани їхні вже не їм болять..  
Жовто-блакитний стяг покритв їм тіло..  
Як крила ангела, злітаючи назад,  
Небесна сотня в вирій полетіла...  
На небі спокій їх чекає вже;  
І Вічна Пам`ять на землі настала.

За них ми Богу молимося лише,  
Та промовляєм: Слава! Слава! Слава!

**Читець** Жінко, чого Ви плачете? Ваш син – ГЕРОЙ!!! Ви, що не бачите. Ще цей хлопчина і он той... – Героєм був мені завжди, з тих пір коли почав іти, з тих пір, коли сказав він “мама”, я так раділа, так ридала. Від щастя сльози проливала, так ніби знала, ніби відчувала, я так його тримала, так оберігала, та все ж пішов, за іншу битись маму... мені ж залишив вічну рану. А я дзвонила, кажу: “Сину, іди додому, бо там гинуть” А він: “Неправда, тут все мирно” Мені від того було дивно. І я його чекала, так чекала, він вернеться – я вірила я знала. І він приїхав не колись, а нині, виходжу я, дивлюсь, моє дитя у домовині... “як справи синку? Ну кажи, як справи? Чого мовчиш, не хочеш подивитися на маму? Відкрий же очі, вставай, ти хочеш так лежати? Втомився напевно, вирішив поспати... Боже, я тебе укрию, ти ж такий холодний, живіт запав, напевно, ще й голодний, ходи, я вже на стіл накрила. Ходи, тебе чекає вся родина...” А люди кажуть, що здуріла, що мертву так трясу дитину. Та, що ті люди, що вони там знають. Мій син – ГЕРОЙ!!! ГЕРОЇ НЕ ВМИРАЮТЬ!!!

*До напівпрозорої чорної ширми підходить в чорній одежі підходить мати, ставить запалену свічку і квіти)*

**Мати:** Синочку, вже тебе нема, закрилися навіки очі твої,  
Душа у вічність відійшла,  
Ти так хотів добра й свободи  
Й за це поклав своє життя.  
А ти не гасни, нам весь час світи  
Ясним вогнем, на промінь сонця схожим  
Я вірю – ти серед святих  
Перебуваєш там у Царстві Божім.

*(Голос сина із-за напівпрозорої ширми)*

**Син:** Мамо, не плач. Я повернусь весною.  
У шибку пташинкою вдарюсь Твою.  
Прийду на світанні в садок із росою,  
А, може, дощем на поріг упаду.  
Голубко, не плач. Так судилося, ненько,  
Вже слово, матусю, не буде моїм.  
Прийду і попрошуся в сон твій тихенько  
Розкажу, як мається в домі новім.  
Мені колискову ангел співає  
І рана смертельна уже не болить.  
Ти знаєш, матусю, й тут сумно буває  
Душа за тобою, рідненька, щемить.  
Мамочко, вибач за чорну хустину

За те, що віднині будеш сама.  
Тебе я люблю. І люблю Україну  
Вона, як і ти, була в мене одна.

*(Виходять син із матір'ю, ставлять квіти і запалені свічки)*

### Пісня «Мальви»

**Учень :** Пливуть гроби по морю, як човни -  
по морю рук, по морю сліз і гніву.  
Пливуть в човнах розтерзані сини  
на хвилі молитов і переспіву.  
Так ніби в жилах замерзає кров,  
а потім б'є у скроні голос крові  
за тим, хто тихо жив, а відійшов  
у дзвонах слави праведним героєм.  
Пливуть човни, гойдає кожну лодь  
людська долоня, тепла і тремтяча,  
човнами править втишений Господь,  
а серце розривається і плаче.  
І кожна мати плаче, і пече  
їй кожна рана у чужого сина.  
Стоїть Майдан братів – плече в плече  
і разом з ним ридає Україна.  
Нехай же вам, герої, віддає  
Святий Петро ключі від того раю,  
де убієнний ангелом стає,  
бо він герой. Герої не вмирають.  
Герої не вмирають. Просто йдуть  
з Майдану – в небо. В лицарі – зі смерті.  
Пливуть човни. Пливуть човни. Пливуть...  
Героєм слава – вписано у серці.

**Учень:** Чи чуєш, брате, Україна плаче?  
Увесь Майдан співає "Пливе кача"... *Кліп про Небесну сотню.*

**Вчитель.** Тисячі людей ідуть на Майдан віддати шану Героям Небесної Сотні, запалюють свічки і ставлять квіти. Здається, що всі квіти Землі перенеслися на Майдан. Оживає Майдан – оживає Україна.

Хай палають свічки пам'яті загиблих героїв «Небесної Сотні» у наших серцях, а розмірений бій хронометра відчеканить час скорботи, душевного болю і жалю.....

Ми закликаємо вас сьогодні згадати у ваших молитвах усіх Героїв, які поклали свої голови за наше майбутнє. Хай пам'ять всіх невинно убитих згуртує нас, живих, дасть нам силу та волю, мудрість і насагу для зміцнення власної держави на власній землі. У жалобі схилимо голови. Вони згасли як зорі. Нехай

світло цієї свічки буде даниною тим, хто навечно пішов від нас, хто заради торжества справедливості жертвував собою. Вони повинні жити в нашій пам'яті! Тож хвилиною мовчання вшануємо невмирущу пам'ять про загиблих героїв Небесного Війська. *(Хвилина мовчання)*

**Герої не вмирають !**

**Слава героям!**

**Ведучий:** Кровоточать рани наших сердець з приводу того, що відбувається на Сході нашої держави. Не висихають сльози на очах матерів, сини яких захищають єдність і незалежність рідної землі. І в цей нелегкий час, коли точаться бої на Сході і Півдні, ми повинні бути справжніми патріотами, відстоювати єдність, суверенітет і незалежність України.

**Учень** Моя хата не скраю  
Тому і вмираю я за Україну,  
Її честь та славу.  
Пробач мені, мамо, що тебе покидаю,  
Бо мушу йти на війну  
Проти осатанілої зграї.  
Хто зна, чи вдасться мені тебе ще побачить  
Та я сподіваюсь,  
Що одного ранку прокинешся  
Та й мене пробачиш.

**Учениця** Пробачиш та й заплачеш,  
Сліз не жаліючи, обмиєш ти ними усю Україну,  
Україну нову, сильну,  
В якій брат за брата  
Йшов під кулі навпростець,  
Не боячись ката.  
Ти подивишся навколо-  
Все не так, як було.  
Хоч мене й немає поруч  
Знай, що я, сумую...

### **Пісня «Я-солдат України»**

**Учень:** Нехай ніхто не половинить,  
Твоїх земель не розтина,  
Бо ти єдина, Україно, Бо ти на всіх у нас одна.  
Одна від Заходу й до Сходу  
Володарка земель і вод - Ніхто не ділить хай народу,  
Бо не поділиться народ.  
І козаки, й стрільці січові  
За тебе гинули в полях.  
У небесах сузір'я Лева  
Нам світить на Чумацький Шлях.  
Стражденна чаєчко-небого,



Єдині два твої крила.  
Виходим, нене, у дорогу,  
Аби ти вільною була.  
Нехай ніхто не половинить  
Твоїх земель, не розтина,  
Бо ти єдина, Україно,  
Бо ти на світі в нас одна.

**Учениця:** Народе мій, ти схаменись!

Стань на коліна, помолись.  
Шевченко нас учив єднатись,  
Щоб України не цуратись  
Народе мій, ти усміхнись,  
Візьмись за руки, обнімись.  
Нам треба всім у мирі жити,  
Щоб Україну не ділити  
Нам треба всім її любити!

## Пісня

### Підсумок

**Вчитель:** Сьогодні ми в скорботі й з великою вдячністю згадуємо Героїв Небесної сотні, котрі відтепер постійно поглядатимуть за нами та нашими вчинками. Майдан став символом боротьби, символом утвердження прагнень до європейських цінностей у споконвічно європейській державі. І за цю боротьбу, за нашу з вами свободу й оновлення країни заплачено страшну ціну: своє життя віддали найкращі. І більшість з них – молоді, сильні. Ті, хто лише починав жити....

Убиті в столиці герої мають стати прикладом для кожного свідомого українця, що маємо робити все від нас залежне, щоби ті смерті не були марними. Країна після трагедії стала іншою і потребує реальних змін в усіх сферах життя. Небесна сотня –новітні герої України. Вони полягли за нас із вами, юні, чорноброві хлоп'ята, сивочолі,поважні чоловіки, яким судилося вже стати нашими ангелами-охоронцями. Їхній приклад має зупинити й тих, хто нині розпалює вже нове, інше протистояння.

Україна потребує нашої вираженості, єдності, мудрості. Ми повинні поважати себе, свою державу, тоді інші країни поважатимуть нас. А рідній державі ми побажаємо: *(учні висловлюють що хочуть побажати Україні)*

- Процвітання
- Миру
- Злагоди
- Талановитих і працьовитих українців
- Щасливого майбуття